

07

V uvedenom texte je poprehadzované poradie viet. Keď vety zostavíme do zmysluplného poradia, ktorá veta bude predposledná?

- V1 Zaľukal som oň dlhou palicou, ktorú som si so sebou priniesol.
- V2 Jazero bolo pokryté vrstvou číreho ľadu.
- V3 Keď som naň opatrne vstúpil, zapraštal a preboril sa mi pod nohami.
- V4 Už niekoľko dní po sebe tuho mrzlo.
- V5 Ozvalo sa tiché dunenie, no ľad sa zdal pevný.

- A) V1
- B) V2
- C) V3
- D) **V5**

08

V uvedenom texte je poprehadzované poradie viet. Keď vety zostavíme do zmysluplného poradia, ktorá veta bude predposledná?

- V1 Z materiálnych vecí mal všetko, čo si mohol priať, a veru si ich aj doprial.
- V2 No keď nastal deň zoskoku, radšej napokon zostal len pri vyhlídkovom lete.
- V3 A tak sme sa rozhodli venovať mu zážitok a kúpili sme mu zoskok s padákom.
- V4 Blížili sa otcove päťdesiate narodeniny a my sme nevedeli, aký dar mu dať.
- V5 Keď na oslave vytiahol poukážku z obálky, snažil sa nás presvedčiť, že je to výborný darček.

- A) V1
- B) V2
- C) V3
- D) **V5**

Ukážka

Hmla je atmosférický aerosól pozostávajúci z veľmi malých kvapôčiek vody rozptýlených vo vzduchu. Vzniká pri poklese teploty vzduchu pod rosný bod. V mestách, kde je vo vzduchu vysoká koncentrácia škodlivín, ktoré pôsobia ako kondenzačné jadrá, stačí len priblíženie sa teploty vzduchu k teplote rosného bodu a už pozorujeme hmlu.

Hmla dokáže veľmi podstatne znížiť dohľadnosť. Ak je táto dohľadnosť vyššia alebo rovná 1 km, nehovoríme o hmle, ale o dymne. O veľmi silnej hmle hovoríme pri dohľadnosti menšej ako 50 m, o slabej hmle hovoríme, ak je dohľadnosť od 500 do 1000 m.

Najčastejšie môžeme pozorovať hmlu radiačnú a advekčnú. Radiačná hmla vzniká ochladzovaním vzduchu od aktívneho povrchu. Takto vznikajú hmly najmä v noci. Advekčná hmla sa tvorí ochladzovaním relatívne teplého a vlhkého vzduchu pri jeho advekcii, teda presune nad chladnejší povrch. Poznáme ešte aj hmly údolné, hmly frontálne, zafrontálne atď.

Ako sa rozozná hmla od nízkej oblačnosti? Rozhodujúca je poloha pozorovacej stanice. Na horských stanicách pozorovateľ pozoruje hmlu a tú aj zapíše do denníka, pozorovateľ pod horskou stanicou v tom istom termíne už do denníka pozorovateľa zapíše nízku oblačnosť.

(www.shmu.sk, upravené)

09

Ktoré z uvedených tvrdení o hmle je na základe ukážky pravdivé?

- A) Vo vyšších horských polohách sa hmla vyskytuje častejšie.
- B) Hmla môže vzniknúť iba vtedy, ak teplota vzduchu klesne pod rosný bod.
- C) **Teplota zemského povrchu nižšia ako teplota vzduchu je jedným z predpokladov vzniku hmly.**
- D) Hmlu, ktorá je veľmi hustá, nazývame dymno.

10

Ktorá z nasledujúcich situácií mohla podľa informácií v ukážke nastať?

- A) Keď znížili množstvo emisií z priemyselnej výroby a vykurovania, počet hmlistých dní v meste klesol.
- B) Keďže dohľadnosť bola 200 metrov, v meteorologickom zázname z toho dňa sa hmla nenachádza.
- C) Už dlho bolo sucho, horúco aj v noci, pôda rozpälená a nadránom bolo vídať hmlu.
- D) Pozorovateľ na horskej meteorologickej stanici odmeral nadmorskú výšku oblačnosti a podľa tabuliek ju zapísal ako hmlu.

11

Tri z uvedených pojmov spája istá logická súvislosť. Ktorý pojem do skupiny nepatrí?

- A) drevo
- B) želatína
- C) sklo
- D) voda

12

Podľa istého princípu sme mestá rozdelili do dvoch skupín.

Do 1. skupiny patria napríklad:

Istanbul, New York, Mníchov, Rio de Janeiro, Petrohrad, ...

Do 2. skupiny patria napríklad:

Londýn, Praha, Tokio, Berlín, Sofia, Brusel, ...

Odhaľte princíp rozdelenia a rozhodnite, ktoré z nasledujúcich miest je zaradené do nesprávnej skupiny.

- A) Košice – 1. skupina
- B) Ženeva – 1. skupina
- C) Sydney – 2. skupina
- D) Madrid – 2. skupina

13

Dvojica pojmov *skúmať* → *výskum* je v rovnakom logickom vzťahu ako dvojica pojmov

- A) kaziť → výkaz.
- B) zbrojiť → výzbroj.
- C) nosiť → výnos.
- D) boriť → výbor.

14

Nasledujúca postupnosť čísel je utvorená podľa istého princípu:

247, 743, 348, 844, 449, 945, 540, 46, 641, 147, ...

Ktoré dve čísla by v nej mohli nasledovať?

- A) 742, 248
- B) 742, 347
- C) 643, 247
- D) 643, 347

15

Vymysleli sme istý systém, podľa ktorého priradujeme mestám čísla. Tu je niekoľko príkladov:

Londýn → 2	Singapur → 3	Nairobi → 5
Sydney → 4	Káhira → 5	Bergen → 2
Chicago → 1	Sao Paulo → 1	Tokyo → 3

Ktorému z nasledujúcich miest sme podľa tohto systému správne priradili číslo?

- A) Marakéš → 2
- B) Amsterdam → 1
- C) Los Angeles → 3
- D) Kapské Mesto → 5